

MAGAZINE
+
TOEVOEGEN

MIJN MAGAZINES LEZEN

AANMELDEN

1 weekend
Q

FOCUS

knack

‘Wie dit bedacht heeft, is niet vertrouwd met fondsenwerving voor het goede doel’

Erik Todts

Voorzitter Ethische Fondsenwerving vzw • 02-05-2024, 15:56 • Bijgewerkt op: 02-05-2024, 15:57 •

Deel dit
artikel:

‘Wordt het recht op belastingaftrek van de burger eigenlijk niet uitgehold om – paradoxaal genoeg – diezelfde burger een pleziertje te doen?’, schrijft Erik Todts. Hij plaatst een aantal kanttekeningen bij de recente beslissing dat wie een fiscaal attest wil krijgen voor een gift, ook zijn of haar rijksregisternummer moet doorgeven.

Wanneer een schenker een gift van minstens € 40 per jaar heeft gedaan aan een erkend goed doel, is deze verplicht een attest voor belastingvermindering af te leveren. Daarnaast moeten de organisaties jaarlijks de fiches voor belastingvermindering ook elektronisch overmaken aan de fiscus. Op 28 december 2023 aanvaardde de Kamer een wetswijziging waarbij voor giften vanaf 1 januari 2024 het Nationaal Nummer (NN, of Rijksregisternummer) van de schenker in deze gegevensoverdracht moet opgenomen worden. De officiële motivatie van de FOD Financiën klinkt lovenswaardig: dankzij het NN

van de schenker kan de fiscus het belastingvoordeel direct toewijzen aan de juiste belastingplichtige, die dit vooraf ingevuld zal terugvinden in zijn aangifte op Tax-on-web. Tot op vandaag lukte dergelijke directe toewijzing voor meer dan twee derden van de attesten. De overige schenkers hadden nog steeds de mogelijkheid om het bedrag zelf in te vullen in hun aangifte, hoewel niet iedereen dit ook deed.

“Als iemand belastingaftrek wil bekomen voor zijn gift, moet die ook maar zijn Nationaal Nummer meedelen”, hoorden wij bij de belastingadministratie. Dit betekent evenwel niet meer of niet minder dan dat de wetgever een voorwaarde heeft toegevoegd om recht te hebben op belastingaftrek voor giften aan erkende goede doelen. Hebben de kamerleden wetens willens ingestemd met deze bijkomende voorwaarde? Of werden zij verleid door het verkooppraatje van de FOD Financiën dat *“de enige bedoeling was om de burgers een dienst te bewijzen, namelijk de directe toewijzing van het belastingvoordeel in hun aangifte”*? Wordt aldus het recht op belastingaftrek van de burger eigenlijk niet uitgehold om – paradoxaal genoeg – diezelfde burger een pleziertje te doen?

ADVERTISEMENT

An advertisement for Knack magazine. On the left, a red banner reads "knack verkiezingen 2024" in white, followed by the text "Stem doordacht Kies Knack" in black. In the center, a smartphone displays the Knack app interface, showing the magazine's logo and a list of topics. To the right of the phone are three magazine covers: the main Knack issue, a "weekend" supplement, and a "Focus" issue featuring a portrait of a man. On the far right, a black circle contains the text "Nu voor maar €1" in white. At the bottom right, the Knack logo is displayed with the tagline "durf twijfelen."

De bedenkers van de maatregel zijn alvast niet vertrouwd met fondsenwerving voor het goede doel, niet met de techniciteit noch met de geest ervan. Nemen we een voorbeeld: een middelgrote vereniging vraagt het NN op met een e-mail aan enkele honderden schenkers waarvan ze het adres heeft, en met een brief aan de rest van haar paar duizend schenkers. Een deel van hen stuurt het NN op per e-mail of per post, sommige reageren telefonisch. Daarna moeten die paar duizend Nationale Nummers vaak manueel – en met zorg – in een databestand ingevoerd en afdoende beveiligd worden. Dit zal disproportioneel veel tijd en geld kosten, voor een maatregel die misschien nuttig is, maar niet noodzakelijk. Slechts een beperkt aantal verenigingen is in staat om een online platform aan te bieden waarop de schenker veilig zijn NN kan invoeren en waardoor bijkomende manipulaties beperkt worden. Uit de eerste campagnes tijdens dit voorjaar waarbij het NN werd opgevraagd, bleek overigens dat slechts een beperkt aantal schenkers daarop ingaat, maar ook dat een betekenisvol aantal afhaakt.

‘De meeste goede doelen deugen: voor een ethische fondsenwerving is openheid cruciaal’

‘Door de media-aandacht aan negatieve uitzonderingen lijkt het bijna alsof we alle goede doelen moeten wantrouwen. Terwijl net het tegendeel waar is’, schrijft Ann-Sophie Bouckaert (HOGent) naar aanleiding van de geldstromen van Damiaanactie. Zij is gespecialiseerd in de fundraising van ngo’s.

De implicaties van de maatregel worden volledig afgeschoven naar de goede doelen, kleine zowel als grote. Dit komt vooral omdat, naar Belgisch recht en bovenop de GDPR-regels, het NN een gevoelig persoonsgegeven is, dat niet om het even hoe door om het even wie mag behandeld worden. Voor het verzamelen en beheren ervan moeten beveiligingsmaatregelen genomen worden en strikte protocollen gevolgd. Op zich staat dit volkomen los van de invoeringsplicht zelf : elke organisatie wordt immers verondersteld de privacyregels te kennen en respecteren. Dit alles betekent niet alleen extra kosten om een beveiligd systeem op te zetten en onderhouden. Dit maakt het ook omslachtiger om het NN te bekomen en beheren, want niet alle methodes zijn toegelaten. Maar daarbij is de FOD Financiën niet blijven stilstaan.

Veel van de ongewenste neveneffecten van de maatregel hadden kunnen vermeden worden indien tijdens de voorbereiding van het wetsontwerp een overleg was opgezet met vertegenwoordigers van de goede doelen. Aan het einde van dit jaar zullen wij trouwens een balans opmaken. Met aan de ene kant de inspanningen die door de goede doelen in 2024 zijn geleverd, met de becijfering van de meerkosten. Aan de andere kant het bereikte resultaat, zoals het aantal NN dat reeds kon ingezameld worden maar ook de reacties van de schenkers en de impact op het schenkgedrag. Mogelijks zal dan blijken dat deze wetswijziging geen goed doel voor ogen had.

De Belgische aanpak van de belastingaftrek voor giften verschilt grondig van deze van onze buurlanden (Nederland, Frankrijk, Luxemburg, Duitsland). Bij ons moesten de goede doelen al van oudsher een lijst met de uitgereikte attesten neerleggen bij de belastingdienst, zodat controle mogelijk was. Twintig jaar geleden werd de lijst vervangen door de elektronische overdracht van fiches via Belcotax. In de buurlanden daarentegen vult de schenker gewoon zelf het aftrekbaar bedrag in op zijn (digitale) belastingaangifte. Daarbij houdt hij hetzij een ontvangstbewijs van zijn gift achter de hand (ingeval van controle), hetzij gewone bankuittreksels van zijn giften (Nederland). In geen van deze landen moet aan de belastingdienst een fiscale fiche worden overgemaakt, dus ook geen equivalent van ons Nationaal Nummer. Deze aanpak, gebaseerd op de verantwoordelijkheid van de burger en een gezonde dosis vertrouwen, is beduidend eenvoudiger en dus goedkoper voor de goede doelen. En, afgaande op de buurlanden, is de aanpak ook interessant voor de belastingdienst.

Erik Todts is voorzitter van [Ethische Fondsenwerving vzw](#) en co-animator van [ImpactCoalitie](#).

Lees ook:

- [Giften voor een goed doel: hoe zorgt u voor een fiscale aftrek?](#)
- – [Effectief Altruïsme: kan een groep van gulle gevers de wereld verbeteren waar overheden tekortschieten?](#)
- – [In vrede rusten? 5 tips om de erfbelasting te beperken](#)

Lees meer over: [Kamer](#) [FOD Financiën](#) [NN](#) [Erik Todts](#) [ImpactCoalitie](#)